

**LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI
I ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH
GMINY KARTUZY
2024-2029**

Spis treści

Wykaz skrótów i definicje kluczowych pojęć

Wprowadzenie

I. Diagnoza problemów społecznych Gminy Kartuzy

1. **Charakterystyka Gminy Kartuzy**
2. **Struktura społeczna Gminy Kartuzy**
3. **Osoby w kryzysie bezdomności**
 - 3.1. Dane statystyczne oraz ich analiza
 - 3.2. Wyzwania społeczne
4. **Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego**
 - 4.1. Dane statystyczne oraz ich analiza
 - 4.2. Wyzwania społeczne
5. **Osoby starsze**
 - 5.1. Dane statystyczne oraz ich analiza
 - 5.2. Wyzwania społeczne
6. **Osoby z niepełnosprawnościami**
 - 6.1. Dane statystyczne oraz ich analiza
 - 6.2. Wyzwania społeczne
7. **Dzieci i rodziny**
 - 7.1. Dane statystyczne oraz ich analiza
 - 7.2. Wyzwania społeczne

II. Zasoby i potrzeby w Gminie Kartuzy

III. Planowane cele i zadania

IV. Źródła finansowania

V. System monitorowania i ewaluacji

Wykaz Skrótów

DI	Deinstytucjonalizacja usług
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
LPDiRUS	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Kartuzy
NGO	Organizacja pozarządowa
PES	Podmioty ekonomii społecznej
OZPS	Ocena zasobów pomocy społecznej
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
KIS	Klub Integracji Społecznej
CIS	Centrum Integracji Społecznej
UE	Unia Europejska

asystencja osobista osoby z niepełnosprawnością – forma indywidualnego wsparcia osoby z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności, których osoba ta nie może wykonywać na równi z innymi osobami. Asystencja opiera się na indywidualnej ocenie potrzeb i okoliczności życiowych. Indywidualizacja usług nie może prowadzić do ograniczenia środków lub do ponoszenia odpłatności własnej. Usługi te podlegać muszą kontroli osoby z niepełnosprawnością, w takim znaczeniu, że to ta osoba zamawia usługi od jednego z wielu wykonawców bądź pełni rolę pracodawcy. Osoby z niepełnosprawnością mają możliwość dokładnego dopasowania tej usługi do swoich potrzeb, czyli do decydowania o tym, kto, jak, kiedy i w jaki sposób świadczy usługę, mają one również możliwość instruowania osób tę usługę świadczących. Kontrola asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami może odbywać się za pośrednictwem wspieranego podejmowania decyzji.

e-zdrowie – obejmuje swoim zakresem m.in. telemedycynę, zdalną opiekę medyczną, informatykę medyczną, zarządzanie informacjami o zdrowiu, technologie informacyjno-komunikacyjne w opiece zdrowotnej (teleopieka)

gospodarstwo opiekuńcze – forma rolnictwa społecznego łącząca gospodarstwo rolne z usługami społecznymi na rzecz m.in. osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osób z niepełnosprawnościami. Prowadzeniem gospodarstwa zajmują się rolnicy lub domownicy gospodarstw rolnych. Wsparcie obejmuje między innymi niezbędną opiekę, pomoc w czynnościach życia codziennego oraz agroterapię

mieszkanie wspomagane usługa polegająca na świadczeniu usług bytowych, pracy socjalnej oraz pomocy w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Usługa ta jest przeznaczona w szczególności dla: osoby niepełnosprawnej, w tym osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznym i osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej. Wsparcie w mieszkaniu wspomagany jest przyznawane na czas określony, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób – może zostać przyznane na czas

nieokreślony.

opieka koordynowana – koncepcja świadczeń związanych z diagnozowaniem, leczeniem, opieką, rehabilitacją i promocją zdrowia w wymiarze nakładów, realizacji i organizacji świadczeń oraz zarządzania. Koordynowana opieka prowadzi do poprawy dostępności, jakości oraz efektywności opieki, a także poziomu satysfakcji klienta (rozumianego również jako pacjenta)

opieka wytechnieniowa – opieka nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w zastępstwie za opiekuna faktycznego (w związku ze zdarzeniem losowym, potrzebą załatwienia codziennych spraw lub odpoczynku opiekuna faktycznego) oraz wsparcie dla opiekuna faktycznego, w szczególności w postaci poradnictwa specjalistycznego, edukacji, grup samopomocowych

opiekun faktyczny (nieformalny) – osoba opiekująca się osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, niebędąca opiekunem formalnym (zawodowym) i niepobierająca wynagrodzenia z tytułu sprawowania takiej opieki (nie dotyczy rodziców zastępczych), najczęściej członek rodziny, osoba sprawująca rodzinną pieczę zastępczą, osoba bliska, wolontariusz

osoba potrzebująca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – osoba, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego

osoba w kryzysie bezdomności, dotknięta wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożona bezdomnością – osoba:

- a) bezdomna w rozumieniu art. 6 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, czyli osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowane na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania;
- b) znajdująca się w sytuacjach określonych w Europejskiej Typologii Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS w kategoriach operacyjnych: bez dachu nad głową, bez mieszkania, w niezabezpieczonym mieszkaniu, w nieodpowiednim mieszkaniu;
- c) zagrożona bezdomnością – osoba znajdująca się w sytuacji wykluczenia mieszkaniowego zgodnie z typologią ETHOS, osoba bezpośrednio zagrożona eksmisją lub utratą mieszkania, a także osoba wcześniej doświadczająca bezdomności, zamieszkująca mieszkanie i potrzebująca wsparcia w utrzymaniu mieszkania;

osoba z niepełnosprawnością – osoba z niepełnosprawnością w rozumieniu wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021–2027 lub uczeń albo dziecko w wieku przedszkolnym posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na dany rodzaj niepełnosprawności lub dzieci i młodzież posiadające orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydawane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim. Orzeczenia uczniów, dzieci lub młodzieży są wydawane

przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej

osoba starsza – osoba, która ukończyła 60 rok życia (ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych - Dz. U. z 2015 r., poz. 1705)

osoba z zaburzeniami psychicznymi – osoba, o której mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r., poz. 917), tj. osoba z odpowiednim orzeczeniem lub innym dokumentem poświadczającym stan zdrowia wydanym przez lekarza, tj. orzeczenie o stanie zdrowia lub opinia

usługi świadczone w społeczności lokalnej – usługi społeczne lub zdrowotne umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym, a dzieciom życie w rodzinie lub rodzinnej pieczy zastępczej. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny lub społeczności lokalnej oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich. Są to usługi świadczone w sposób:

- a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);
- b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą (w zakresie wsparcia dzieci uwzględnianie ich zdania);
- c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem;
- d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami osoby z niej korzystającej.

Warunki, o których mowa w lit. a–d, muszą być spełnione łącznie.

Do usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej należą w szczególności:

- a) usługi opiekuńcze, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem, świadczone przez opiekunów faktycznych lub w postaci: sąsiedzkich usług opiekuńczych, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub dziennych form usług opiekuńczych;
- b) opieka wytchnieniowa w formie krótkookresowego (do 12 tygodni w roku), całodobowego lub dziennego pobytu;
- c) usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- d) usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (zarówno w formie pobytu dziennego jak i całodobowego), o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach nie jest większa niż 8;
- e) usługi w gospodarstwach opiekuńczych w formie pobytu dziennego lub całodobowego, o ile liczba miejsc pobytu całodobowego w tych gospodarstwach nie jest większa niż 8;
- f) usługi asystenckie, świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami (oraz ich rodzin), umożliwiające stałe lub okresowe wsparcie tych osób w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do ich aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego;
- g) usługi asystenckie dla innych grup niż osoby z niepełnosprawnościami, z wyłączeniem asystentury rodzinnej;

- h) poradnictwo specjalistyczne, świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych;
- i) usługi wspierania rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym:
 - i) praca z rodziną, w tym w szczególności asystentura rodzinna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawną, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”;
 - ii) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez usługi placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej;
 - iii) pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu poprzez wsparcie rodzin wspierających;
- l) usługi dla dzieci, młodzieży i seniorów w formach dziennych i środowiskowych;
- m) usługi w postaci mieszkań treningowych, usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc w mieszkaniu nie jest większa niż 7, usługi w ramach innych mieszkań z usługami/ze wsparciem,
- n) usługi interwencji kryzysowej, o których mowa w art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (schronienie nie może być udzielane w placówkach świadczących opiekę instytucjonalną);
- o) usługi przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy domowej na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424 z późn. zm.) (schronienie nie może być udzielane w placówkach świadczących opiekę instytucjonalną).

Wprowadzenie

Deinstytucjonalizacja to długofalowy proces przejścia od opieki zdominowanej przez pomoc instytucjonalną do zintegrowanych i zindywidualizowanych usług świadczonych przede wszystkim w miejscu zamieszkania, przy zaangażowaniu zasobów społeczności lokalnej. Proces ten wymaga rozwoju usług społecznych oraz przeniesienia zasobów z poziomu instytucjonalnego na lokalny. Dopiero zapewnienie wystarczającej dostępności do usług świadczonych na poziomie społeczności lokalnej pozwoli rozpocząć stopniowe ograniczanie usług w ramach opieki instytucjonalnej.

Usługi społeczne są jednym z najważniejszych komponentów realizowanych polityk publicznych państwa. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje. Usługi w zakresie wsparcia społecznego, profilaktyki i zdrowia powinny być dostępne dla każdej osoby, która może ich potrzebować. Warunek ten w szczególny sposób dotyczy osób z grup zagrożonych wykluczeniem, takich jak: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysach: psychicznym, bezdomności, uzależnienia i przemocy, a także rodziny, w tym dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej.

Proces deinstytucjonalizacji w Gminie Kartuszy programowany jest w perspektywie 5 lat, co powoduje, że zmiany w zakresie dostępności usług i ich koordynacji będą następowały etapowo w sposób:

- zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby), jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;
- umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą;
- chroniący odbiorców usług przed izolacją od ogółu społeczności;
- gwarantujący prymat indywidualnych potrzeb mieszkańców gmin nad organizacyjnymi wymogami i procedurami.

Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług społecznych, tak by umożliwić wybór pomiędzy opieką i wsparciem domowym, a instytucjonalną opieką całodobową.

Celem niniejszego planu deinstytucjonalizacji jest zbudowanie w Gminie Kartuzy skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, dla osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin i dzieci.

Plan został opracowany w odniesieniu do dokumentów o charakterze regionalnym (opisanych przy poszczególnych niżej grupach odbiorców) oraz następujących dokumentów ogólnopolskich i wojewódzkich:

1. Ogólnoeuropejskie Wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności;
2. Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.;
3. Strategia na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021-2030;
4. Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030;
5. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
6. Krajowy Programu przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
7. Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027;
8. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, stanowiąca jednocześnie strategię w zakresie polityki społecznej;
9. Regionalny Program Strategiczny w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego i wrażliwości społecznej;
10. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027;
11. Wojewódzki Plan Transformacji Województwa Pomorskiego na lata 2022-2026;
12. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2030;
13. Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030;

14. Wojewódzki Program Dotyczący Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2030;
15. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030;
16. Pomorski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego;
17. Wieloletni Program Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2022-2025;
18. Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej. Pomorska Ekonomia Społeczna 2030;
19. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kartuskim na lata 2021-2027;
20. Strategia Rozwoju Gminy Kartuzy do roku 2040;
21. Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kartuzy na lata 2021 -2030;
22. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok;
23. Program Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów”;
24. Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego;
25. Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego;
26. Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025.

I. Diagnoza problemów społecznych Gminy Kartuzy

1. Charakterystyka Gminy Kartuzy

Gmina Kartuzy jest położona w centralnej części województwa pomorskiego, w zachodniej części Aglomeracji Gdańskiej, w całości na Pojezierzu Kaszubskim. Stolica gminy- Kartuzy oddalona jest o 33 km od centrum Gdańska i o 37 km od centrum Gdyni. Gmina posiada powierzchnię 206 km², co stanowi 1,1% powierzchni województwa (18 310 km²). Przestrzeń gminy tworzą: obszary rolnicze (44% powierzchni) obszary leśne (46%), jeziora i ciekі (ok. 4%), skoncentrowane ośrodki wiejskie, wydzielone zespoły zabudowy i pasma osadnicze (ok. 3%). Najważniejsze szlaki komunikacyjne w gminie to drogi wojewódzkie nr 211, 228 i 224. Od 1 stycznia 1999 roku miasto Kartuzy jest stolicą Powiatu Kartuskiego. Gmina Kartuzy jest gminą miejsko-wiejską. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa (Bącz, Brodnica Dolna, Brodnica Górna, Borowo, Dzierżążno, Głusino, Grzybno, Kaliska, Kiełpino, Kolonia, Kosy, Łapalice, Mezowo, Mirachowo, Nowa Huta, Pomieczyńska Huta, Prokowo, Ręboszewo, Sianowo, Sianowska Huta, Sitno, Smętowo, Staniszewo, Stara Huta) oraz miasto Kartuzy.

2. Struktura społeczna Gminy Kartuzy

Liczba ludności w Gminie Kartuzy						
	2021		2022		2023	
liczba mieszkańców ogółem w Gminie Kartuzy	32.735		32.677		32.612	
w tym:						
miasto	13.229	40,4%	13.028	39,90%	12.771	39,2%
wieś	19.506	59,6%	19.649	60,10%	19.841	60,8%
kobiety	16.716	51,1%	15.979	48,90%	15.928	48,8%
mężczyźni	16.019	48,9%	16.698	51,10%	16.684	51,2%

Źródło: dane Urząd Miejski Kartuzy

Liczba ludności gminy ulega w ostatnich latach minimalnemu zmniejszeniu. Zmniejszenie liczby mieszkańców dotyczy samego miasta Kartuzy. Na terenach wiejskich obserwuje się minimalny wzrost. Z poczynionych obserwacji można wnioskować, iż wpływa na to migracja wewnętrzna w terenie miasta na obszary wiejskie. Analiza struktury ludności wg. płci wskazuje zaś, iż liczba kobiet w stosunku do liczby mężczyzn zmniejsza się.

3. Osoby w kryzysie bezdomności

3.1. Dane statystyczne oraz ich analiza

Bezdomność jest najdotkliwszą formą wykluczenia społecznego. W okolicznościach, w których osoby już znajdują się w kryzysie bezdomności można minimalizować poprzez właściwie realizowaną pracę socjalną i poradnictwo co może doprowadzić do usamodzielnienia i wyjścia z kryzysu bezdomności.

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). Udzielenie schronienia jest zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym.

Dane o osobach bezdomnych w Gminie Kartuzy zostały przygotowane w oparciu o informacje pozyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Analizie poddano 3 ostatnie lata 2021-2023. Poniższe zestawienie wskazuje, iż na przełomie analizowanego okresu nie zauważa się wysokich zmian pod względem ilości osób w kryzysie bezdomności w Gminie Kartuzy. W 2021 roku ze schronisk skorzystało 17 osób, w 2022 roku 14 osób, a w 2023 roku 17 osób. W noclegowni w badanym okresie analogicznie do powyższych lat było 15, 22 i 14 osób, natomiast w ogrzewalni w roku 2021 było 29 osób, 2022 roku – 24 osoby a rok później 38 osób. Osoby bezdomne mają także możliwość korzystania z oferty KIS (2021- 3 osoby, 2022 – 8 osób, 2023- 10 osób). Na rzecz tej grupy klientów świadczona jest także praca socjalna oraz wydawane są ciepłe posiłki, co również wykazano w poniższym zestawieniu.

Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z usług pomocy społecznej na terenie Gminy Kartuzy			
Rok	2021	2022	2023
Schroniska dla bezdomnych	17	14	17
Noclegownia	15	22	14
Ogrzewalnia	29	24	38
Klub Integracji Społecznej	3	8	10
Praca socjalna	23	15	21
Ciepłe posiłki	8	12	15

Źródło: dane GOPS Kartuzy

Analizując sytuację osób bezdomnych na przełomie 3 lat, można zauważyć kilka podstawowych cech. Na przestrzeni ostatnich 3 lat nie zauważono wysokich zmian pod względem ilości osób bezdomnych z terenu Gminy Kartuzy. W 2021 r. do schroniska zostały

skierowane 2 kobiety 15 mężczyzn, w 2022 r. - 3 kobiety i 11 mężczyzn a w 2023 r. - 3 kobiety i 14 mężczyzn. Widać zatem, że ilość osób kierowanych do schronisk jest niewielka i pozostaje na stałym poziomie.

Aktualne dane w kwestii problemu bezdomności pokazuje nam także ogólnopolskie badanie osób bezdomnych przeprowadzone w 2024 r. na terenie Gminy Kartuzy.

Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z usług pomocy społecznej na terenie Gminy Kartuzy – Ogólnopolski Spis Bezdomnych		
	2019	2024
Osoby będące w placówkach	37	61
w tym schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie Abstynenckie Kaszuby	0	18
Osoby przebywające poza placówkami	14	6

Zródło: GOPS Kartuzy

Z badania wynika, iż na terenie gminy przebywa 67 osób bezdomnych. Poprzednie badania (z roku 2019) wykazało ich 51. Różnica liczebności osób w kryzysie bezdomności w porównaniu lat 2019 i 2024 wynika z faktu, iż od 2020 roku na terenie Gminy Kartuzy funkcjonuje schronisko dla bezdomnych prowadzone przez Stowarzyszenie Abstynenckie „Kaszuby”, które zapewnia schronienie osobom bezdomnym spoza Gminy Kartuzy.

3.2 Wyzwania społeczne

Dokonane analizy i diagnozy w zakresie kwestii związanych z osobami w kryzysie bezdomności wskazały, że gmina realizuje ustawowy obowiązek zapewnienia schronienia i wyżywienia. Oferowane usługi schronienia, oferta aktywizacji społeczno-zawodowej czy pracy socjalnej jest w odpowiedni sposób zaplanowana do występujących potrzeb. Niezbędne jest bieżące monitorowanie i wdrażanie działań profilaktycznych. Wyzwaniem dla gminy jest zapobieganie zjawisku bezdomności oraz wsparcie na każdym etapie zagrożenia bezdomnością.

Na terenie gminy nie ma oferty związanej mieszkaniem wspomagany i treningowymi z koszykiem usług, co umożliwiłoby osobom w kryzysie zagrożenia bezdomnością usamodzielnienie się.

4. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

4.1. Dane statystyczne oraz ich analiza

Zgodnie z definicją zawartą w podręczniku deinstytucjonalizacji osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, można rozumieć jako osoby dorosłe, które doświadczają:

- zaburzeń psychicznych (m.in.: osoby z depresją, zaburzeniami lękowymi, schizofrenią, chorobą dwubiegunową, zaburzeniem osobowości, zaburzeniem żywienia)
- niepełnosprawności intelektualnej (w stopniu lekkim i średnim). Wyklucza się jednak niepełnosprawność spowodowaną otępieniem (choroba Alzheimera).
- uzależnień.

Trudno jest precyzyjnie podać liczbę osób będących w kryzysie psychicznym na terenie Gminy Kartuzy. Nie prowadzono bowiem żadnych badań w tym zakresie. Żadna z instytucji działających na rzecz wsparcia osób w kryzysie na terenie gminy, czy powiatu, nie prowadzi statystyk w tej kwestii. Zebrane informacje ukazano poniżej.

Liczba osób w kryzysie zdrowia psychicznego korzystających z usług pomocy społecznej na terenie Gminy Kartuzy				
Rok	Wykonawca	2021	2022	2023
Warsztaty Terapii Zajęciowej	Powiat Kartuski Stężyca Somonino Chmielnie Pępowo	4	7	9
Centrum Integracji Społecznej	Powiat Kartuski Garcz Ostrzyce	3	4	8
Klub Integracji Społecznej	GOPS Kartuzy	11	15	13
Domy Pomocy Społecznej	cała Polska	44	66	49
Ośrodek Geriatryczny w Sianowie	GOPS Kartuzy	8	8	9
Klub Seniora	GOPS Kartuzy	3	4	5
Środowiskowy Dom Samopomocy	Gmina Kartuzy Chmielno Kobysewo	25 3 10	25 4 12	25 5 14
Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	GOPS Kartuzy Spółdzielnia Socjalna Kaszubska Ostoja w Kartuzach	2	8	12
Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze	GOPS Kartuzy Fundacja Słoneczne Wzgórze	60	74	91

	Stężycza			
Opieka wytnieniowa	GOPS Kartuzy Spółdzielnia Socjalna Kaszubska Ostoja w Kartuzach	4	2	1
Schroniska dla bezdomnych (Kartuzy, Gdańsk)	Spółdzielnia Socjalna Kaszubska Ostoja w Kartuzach	5	5	5
Praca socjalna	GOPS Kartuzy	11	12	14

Źródło: dane GOPS Kartuzy

Placówką wsparcia dziennego na terenie Gminy Kartuzy jest Środowiskowy Dom Samopomocy z 25 miejscami. Na terenie Powiatu Kartuskiego działają trzy ŚDS, w których przebywa w 2024 roku łącznie 19 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Analiza dostępnych danych, zebranych w instytucjach działających na terenie Gminy Kartuzy pozwoliła ustalić, że na jej terenie nie funkcjonują Zakłady Aktywności Zawodowej, WTZ oraz CIS-y. Mieszkańcy chcący skorzystać z WTZ-ów kierowani są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Obserwuje się systematyczny wzrost zainteresowania tą formą usługi (2021 rok- 4 osoby, 2022 rok– 7 osób, 2023 rok - 9 osób) wśród osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

W analizowanym przedziale czasowym wzrost liczby klientów (2021 rok- 3 osoby, 2022 rok– 4 osoby, 2023 rok - 8 osób) odnotowano także w przypadku CIS-ów. Mieszkańcy Gminy Kartuzy mogą w nich uczestniczyć na podstawie podpisanej umowy między CIS-em a Gminą Kartuzy. Analiza dostępnych danych wykazała także, iż osoby w kryzysie zdrowia psychicznego korzystają również z szeregu innych usług. Szczególnie widoczne zapotrzebowanie jest w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych (2021 rok- 60 osób, 2022 rok– 74 osoby, 2023 rok - 91 osób). Dane te wskazują, iż w przyszłości zapotrzebowanie na tę usługę będzie w dalszym ciągu wzrastać. W przypadku analizowanej grupy osób w kryzysie zdrowia psychicznego rosnące potrzeby zauważa się także w przypadku usługi Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej (2021 rok- 2 osób, 2022 rok– 8 osoby, 2023 rok - 12 osób).

4.2 Wyzwania społeczne

Dokonane analizy i diagnozy w zakresie kwestii związanych z osobami w kryzysie zdrowia psychicznego wskazały, iż na terenie Gminy Kartuzy w szybkim tempie rośnie liczba osób korzystających z w/w placówek. Liczba miejsc w jedynej placówce na terenie Gminy

Kartuzy jest ograniczona. Wyzwaniem dla gminy jest podjęcie działań w zakresie tworzenia kolejnych miejsc w placówkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi takich jak: ŚDS, CIS-y i WTZ-y, Zakłady Aktywności Zawodowej. Analiza dostępnych danych wykazała także, iż osoby w kryzysie zdrowia psychicznego korzystają z szeregu innych usług. Szczególnie widoczne zapotrzebowanie jest w przypadku Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej a także specjalistycznych usług opiekuńczych, gdzie w badanym okresie wzrosła liczba osób korzystających, w tym w szczególności dzieci. Sugeruje to, iż w przyszłości zapotrzebowanie na tę usługę będzie w dalszym ciągu wzrastać.

5. Osoby starsze

5.1. Dane statystyczne oraz ich analiza

Liczba mieszkańców 60+ w Gminie Kartuzy						
	2021		2022		2023	
liczba mieszkańców ogółem w Gminie Kartuzy	32.735		32.677		32.612	
w tym: osoby 60+	7029	21,40%	7161	21,90%	7269	22,2%

Źródło: dane uzyskane z Urzędu Gminy Kartuzy

Liczba mieszkańców 60+ w podziale na płeć i miejsce zamieszkania w Gminie Kartuzy						
	2021		2022		2023	
liczba mieszkańców 60+ w Gminie Kartuzy	7029		7161		7269	
w tym:						
wieś	3262	46,4%	3372	47,1%	3480	47,90%
miasto	3767	53,60%	3789	52,9%	3789	52,10%
kobiety	4020	57,20%	4080	57,0%	4163	57,3%
mężczyźni	3009	42,8%	3081	43,0%	3106	42,7%

Źródło: dane Urząd Miejski Kartuzy

Odsetek osób w wieku senioralnym stanowi duży procent wśród dorosłych osób w Gminie Kartuzy. Powyższe dane pokazują niewielki, ale jednak wzrost liczby seniorów, którym pomoc zewnętrzna wydaje się niezbędna.

Seniorzy z różnych względów są bardziej narażeni na samotność i izolację społeczną niż inne grupy wiekowe. Dotyczy to zwłaszcza kobiet, których długość życia jest dłuższa niż mężczyzn. Po śmierci współmałżonka oraz usamodzielnieniu się dzieci, osoby starsze pozostają same w miejscu zamieszkania. Osoby przewlekłe chorujące oraz osoby starsze i ich

rodziny często w większym stopniu niż inni członkowie społeczności lokalnej narażone są na ubóstwo i wykluczenie.

Warto wspomnieć, iż w 2021 roku opracowana została przez Gminę Kartuzy Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dokument zakładający długoterminowe wyzwania i zasady dotyczące działań na rzecz tej grupy wiekowej. Aktualna sytuacja w Gminie pokazuje, iż kierunki działania rozpoczęte w 2021 roku w dalszym stopniu warunkują przyszłe działania, które powinny być podejmowane. Z dokumentu wynikają również obszary, na których Gmina powinna się skupić w kolejnych latach. Te obszary to:

- aktywność seniorów, w tym edukacja i promocja wolontariatu, a także kształtowanie liderów działań w tym obszarze,
- zmniejszenie ilości samotnych seniorów, którzy swój czas spędzają głównie w domu; zabezpieczenie im zróżnicowanych typów wsparcia, w tym: stworzenie i realizowanie stałej oferty w Klubach Seniora, systematyczne wsparcie dla osób wymagających pomocy ze względu na stan zdrowia, a także dla ich opiekunów, wspieranie inicjatyw podejmowanych przez samych seniorów,
- bezpieczeństwo seniorów w różnych obszarach, w tym w obszarze prawnym.

Powyższy dokument jest fundamentem działań rozpoczętych wobec seniorów na terenie Gminy i dokładnie definiuje, w którym kierunku powinna zmierzać pomoc dedykowana seniorom.

Gmina Kartuzy mając na celu realizację działań związanych z wyzwaniami dotyczącymi osób w starszym wieku oferuje szereg usług społecznych, takich jak możliwość przebywania w Domach Pomocy Społecznej, Ośrodku Geriatrycznym, Klubie Seniora. Ponadto dostępna jest też usługa Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej, posiłki z dowozem, Korpusu Wsparcia Seniora/usług sąsiedzkich czy praca socjalna. Dane liczbowe wskazano poniżej.

Liczba seniorów korzystających z usług pomocy społecznej na terenie Gminy Kartuzy			
Rok	2021	2022	2023
Domy Pomocy Społecznej	48	45	44
Ośrodek Geriatryczny	22	22	22
Klub Seniora	30	50	52
Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	45	52	93
Posiłki z dowozem	24	28	33
Wspieraj Seniora/Korpus Seniora/Usługi sąsiedzkie	116	93	102
Praca socjalna	4	2	6

Źródło: dane GOPS Kartuzy

Powyższe dane wykazują, że zapotrzebowanie na usługi skierowane do seniorów rośnie. Szczególnie widoczne jest to w przypadku usług w miejscu zamieszkania (np. posiłki z dowozem do miejsca zamieszkania, Korpus Seniora). Analiza danych z powyższej tabeli wskazuje też rosnącą liczbę seniorów korzystających z Klubu Seniora. W roku 2021 uczestników było 30, rok później już 50 a w 2023 – 52 seniorów. Seniorzy są grupą bardzo aktywną, chętnie uczestniczącą w dedykowanych im wydarzeniach, więc zwiększenie działań w tym obszarze spotkałoby się z dużym zainteresowaniem. Wzrost zainteresowania zauważa się też w przypadku usługi Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej (z 45 osób w roku 2021 do 93 osób w roku 2023) oraz wzrasta liczba seniorów korzystających z usługi dowozu posiłków. W roku 2021 dużym zainteresowaniem seniorów cieszył się program Wspieraj Seniora (116 seniorów). Był to okres pandemii, co w dużym stopniu przełożyło się na potrzebę usług polegających m.in. na dostarczeniu zakupów, wyprowadzenia pupila na spacer czy załatwiania drobnych spraw urzędowych. Rok później w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów skorzystały 93 osoby. Jego celem było wsparcie osób starszych poprzez wsparcie wolontariuszy. W roku 2023 tych osób było już 102, co wskazuje na zwiększanie się potrzeb w tym zakresie. Natomiast w DPS oraz ośrodku geriatrycznym liczebność seniorów jest zbliżona i nie zauważa się wysokich wahań.

5.2. Wyzwania społeczne

Starzenie się społeczeństwa to proces polegający na wzroście liczby osób w starszym wieku i ich udziału w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku liczby i udziału osób młodych w ogólnej liczbie ludności. Proces ten obserwowany jest powszechnie. Na terenie Gminy Kartuszy także obserwuje się to zjawisko.

Dokonane analizy i diagnozy w zakresie kwestii związanych z osobami w wieku starszym wskazały wzrost zainteresowania a zarazem wzrost potrzeb wsparcia w miejscu zamieszkania. Rośnie zainteresowanie usługami takimi jak usługi opiekuńcze, asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, opieka sąsiedzka czy klubem seniora. Analiza danych w przypadku usług całodobowych wskazuje na brak wyraźnej tendencji rosnącej. W związku z tym zasadne wydaje się podejmowanie skutecznych działań w celu rozszerzenia oferty pomocowej w środowisku zamieszkania.

6. Osoby z niepełnosprawnościami

6.1. Dane statystyczne oraz ich analiza

Osoby z niepełnosprawnościami nierzadko mierzą się w codziennym funkcjonowaniu z trudnościami, takimi jak bariery architektoniczne, techniczne oraz w komunikowaniu się, przez co uczestnictwo osób ich doświadczających w życiu społecznym jest utrudnione. Ponadto jednym z częściej doświadczanych problemów jest niedostatek środków finansowych oraz niewystarczający dostęp do opieki zdrowotnej i rehabilitacji. Wyzwanie stanowi też aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, zarówno biernych zawodowo, jak i bezrobotnych, w tym zarejestrowanych w urzędzie pracy.

Gmina Kartuzy mając na celu realizację działań związanych z wyzwaniami dotyczącymi osób z niepełnosprawnościami oferuje szereg usług społecznych, takich jak Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centrum Integracji Społecznej, Klub Integracji Społecznej, Domy Pomocy Społecznej, Ośrodek Geriatryczny, Środowiskowy Dom Samopomocy, zwykłe i specjalistyczne usługi opiekuńcze, Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa czy praca socjalna. Dane liczbowe w tym zakresie ukazano poniżej.

Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z usług pomocy społecznej na terenie Gminy Kartuzy			
Rok	2021	2022	2023
Warsztaty Terapii Zajęciowej	4	7	9
Centrum Integracji Społecznej	1	2	4
Klub Integracji Społecznej	30	62	40
Domy Pomocy Społecznej	48	45	44
Ośrodek Geriatryczny	22	22	22
Środowiskowy Dom Samopomocy	25	25	25
Zwykłe usługi opiekuńcze	73	79	117
Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	40	80	130
Usługa transportowa	30	28	38
Opieka wytchnieniowa	8	14	13
w tym dzieci:	3	4	5
Praca socjalna	60	85	66

Źródło: dane GOPS Kartuzy

Z danych zawartych w powyższej tabeli wyraźnie widać wzrost zapotrzebowania na usługi związane ze wsparciem osób z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Świadectwem tego jest wzrost usługi Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej (2021- 40 osób, 2022 – 80 osób, 2023 – 130 osób). W Domach Pomocy Społecznej, Środowiskowym Domu Samopomocy oraz Ośrodku Geriatrycznym liczebność osób z niepełnosprawnością jest zbliżona i nie zauważa się wysokich wahań. Wyzwanie stanowi aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, zarówno biernych zawodowo, jak i bezrobotnych, w tym zarejestrowanych w urzędzie pracy. W ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej utworzono Klub Integracji Społecznej, który realizuje działania umożliwiające osobom z niepełnosprawnościami podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz umożliwia powrót na rynek pracy. W analizowanym okresie widać duże zainteresowanie osób z niepełnosprawnościami uczestnictwem w KIS (2021 rok – 30 osób, 2022 rok- 62 osoby, 2023 rok – 40 osób).

Warto też zwrócić uwagę na rosnącą liczbę osób korzystających z opieki wychowawczej (w tym dzieci - 2021 rok – 3 osoby, 2022 rok- 4 osoby, 2023 rok – 5 osób). Wskazuje to na zwiększenie potrzeb w tym zakresie i innych usług w przyszłości. Zasadne więc wydaje się poszerzenie skali usług dla osób z niepełnosprawnościami.

6.2. Wyzwania społeczne

Dokonane analizy i diagnozy w zakresie kwestii związanych z osobami z niepełnosprawnością wskazały wyraźny wzrost zapotrzebowania na usługi związane ze wsparciem tych osób w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Świadectwem tego jest wzrost świadczonych usług opiekuńczych, usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, Klubu Integracji Społecznej czy opieki wychowawczej. Wskazuje to na zwiększenie potrzeb w tym zakresie i innych usług w przyszłości. Zasadne więc wydaje się poszerzenie skali usług dla osób z niepełnosprawnościami w tym w szczególności Klubu Integracji Społecznej. Należy też zwrócić uwagę na brak usług dla rodzin osób z niepełnosprawnościami, a także dla ich opiekunów – w formie kursów, szkoleń, grup wsparcia i innych działań służących wzmocnieniu wiedzy i kompetencji w obszarze pomocy i wsparcia osobie z niepełnosprawnościami.

7. Dzieci i rodziny

7.1. Dane statystyczne oraz ich analiza

Rodzina rozumiana jest jako podstawowa komórka społeczna oraz naturalne środowisko rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Choroba alkoholowa i inne uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy.

Z tego też względu działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, a różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Kartuszy			
Rok	2021	2022	2023
Rodziny z dziećmi	238	253	343
w tym: rodziny z 1 dzieckiem	78	71	98
z 2 dzieci	72	72	97
z 3 dzieci	60	71	96
z 4 dzieci	21	25	33
z 5 dzieci	6	10	13
z 6 dzieci	1	4	6
z 7 dzieci i więcej	0	0	0

Źródło: dane GOPS Kartuszy

Analiza dostępnych materiałów źródłowych GOPS wykazuje, iż w latach 2021 - 2023 zauważalny jest wzrost liczby rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej. W roku 2021 było to 238 rodzin a w 2022 - 253 rodzin, a rok później 343 rodziny. W roku 2021 i 2023 najczęściej było rodzin z 1 dzieckiem, zaś w 2022 – 2 dzieci. Jednak w każdej z pokazanych grup

widać wzrost z roku na rok.

Należy zauważyć, iż z roku na rok wzrasta problem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz kwestia niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej w rodzinach wychowujących dzieci, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne, terapie skierowane do rodziców, opiekunów i dzieci. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stworzyła możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m.in. poprzez asystenta rodziny. Liczba asystentów jest od kilku lat stała – 5 osób. Dane statystyczne dowodzą, iż w Gminie Kartuzy liczba rodzin korzystających z tej usługi rośnie. W 2021 roku było już kolejnych 18 nowych asystentur a rok później przyznano asystenta rodziny kolejnym 23 rodzinom; w roku 2023 rozpoczęło się 26 asystentur rodzin. Każdego roku liczba rodzin objętych asystenturą rodzin oscyluje wokół 50ciu, przy czym zauważa się wzrost. Wnioskować można więc, że w przyszłości będzie zwiększone zapotrzebowanie na usługi skierowane do rodzin z dziećmi. Inną usługą, z której mogą korzystać rodziny jest Świetlica - Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w Formie Opiekuńczej, w której uczestniczy minimum 25 uczestników (dzieci w wieku szkolnym oraz ich rodzice). Chętnych do udziału w świetlicy jest więcej. Zasadne byłoby więc zwiększyć liczbę grup świetlicowych. GOPS realizuje także wypoczynek letni dla dzieci w oparciu o współpracę z Kuratorium Gdańskim. Rodziny z dziećmi korzystają ze wsparcia w postaci programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dane liczbowe wskazują, iż liczba dzieci, korzystających z programu utrzymuje tendencję wzrostową (2021 rok - 227, 2022 rok –248; 2023 rok – 327). Szczegóły ukazano poniżej.

Liczba rodzin z dziećmi korzystających z usług pomocy społecznej na terenie Gminy Kartuzy				
Rok		2021	2022	2023
Asystent rodziny	liczba przyznanych asystentur w danym roku	18	23	26
	liczba objętych rodzin asystenturą ogółem w danym roku	53	52	53
Świetlica - Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w Formie Opiekuńczej		25	25	25
praca socjalna		285	274	234

Poradnictwo psychologiczne	50	68	36
Wypoczynek letni zorganizowany w drodze umów z Kuratorium Gdańskim	6	6	4
Pomoc w postaci posiłków (dzieci)	227	248	327

Źródło: dane GOPS Kartuzy

Przeprowadzone analizy wskazują, iż rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, samotne rodzicielstwo, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Istotną kwestią jest też wykluczenie społecznie z uwagi na uzależnienia. Co skutkuje często zabezpieczeniem dzieci w pieczy rodzinnej lub w placówkach, jak wskazuje poniższa tabela. Liczba dzieci przebywających w pieczy rodzinnej; placówce opiekuńczo-wychowawczej rośnie (2021 – 54 dzieci, 2022 – 66 dzieci, 2023 – 76 dzieci).

Liczba dzieci z terenu Gminy Kartuzy przebywających w pieczy zastępczej			
Rok	2021	2022	2023
Liczba dzieci przebywających w pieczy rodzinnej; placówce opiekuńczo-wychowawczej	54	66	76

Źródło: dane Sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

7.2. Wyzwania społeczne

Zapewnienie wsparcia rodzinom doświadczającym problemów opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem gminy. Socjalizacja i wychowanie w rodzinie mają ogromne znaczenie i wpływ na późniejsze fazy życia dzieci. Rodziny wypełniające swoje funkcje prawidłowo, zapewniają dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i właściwego wypełniania ról społecznych w przyszłości. W rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nie ma takich warunków.

Na podstawie dokonanej analizy i diagnozy w zakresie kwestii związanych z rodzinami i dziećmi wykazano rosnącą tendencję w kwestii problemów opiekuńczo-wychowawczych. Świadczy o tym zwiększająca się liczba dzieci przebywających w pieczy rodzinnej czy placówce opiekuńczo-wychowawczej. Wzrasta też liczba rodzin objętych asystenturą rodzin.

Wskazuje to więc na dalszą konieczność oferowania usług w tym zakresie a także ich zwiększania.

II. Zasoby w Gminie Kartuzy

Mieszkańcy Gminy Kartuzy w kwestii problemów społecznych mają możliwość korzystania z szeregu instytucji i organizacji samorządowych na szczeblu gminnym jak i powiatowym oraz placówek komercyjnych czy organizacji pozarządowych. Na terenie Gminy Kartuzy mieszczą się schroniska, noclegownia, ogrzewalnia dla osób w kryzysie bezdomności; Ośrodek Geriatryczny, Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Integracji Społecznej, Świetlica - Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w formie opiekuńczej, Klub Senior, Klub Wolontariatu Warto, Klub Abstynenta Novum, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kartuskim Centrum Kultury, przedszkola, szkoły, żłobki, szereg instytucji kultury oraz organizacje NGO.

Placówkami/ instytucjami mieszczącymi się na terenach ościennych gmin, z którymi nawiązana jest współpraca na rzecz mieszkańców Gminy Kartuzy są Warsztaty Terapii zajęciowej (Chmielno, Somonino, Pępowo, Stężyca) czy Centra Integracji Społecznej (Ostrzyce, Garcz), Domy Pomocy Społecznej (Kobysewo, Stężyca, Łosienice, Łapalice). Ponadto na podstawie umów Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje także ze schroniskiem dla osób w kryzysie bezdomności prowadzonym przez Stowarzyszenie Opiekuńczo-Resocjalizacyjne „Prometeusz” w Gdańsku. Szczegóły dotyczące oferty i zakresu usług ukazano w poniższej tabeli.

		seniorów, organizowanie działań wspólnych międzypokoleniowych. Ośrodek Geriatryczny 22 miejsca Placówka całodobowo zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, edukacyjne, społeczne i religijne mieszkańców. OG organizuje życie mieszkańców i świadczy usługi uwzględniając zasadę podmiotowego traktowania mieszkańców, partnerstwa ze strony personelu, przełamania izolacji i monotonii życia w ośrodku poprzez podtrzymywanie więzi z rodziną oraz rozwijanie kontaktów ze środowiskiem lokalnym. Klub Abstynenta Novum Klub działa przez 6 dni w tygodniu. W swojej działalności proponuje pomoc informacyjną dla osób uzależnionych i współzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji zmieniających tożsamość, możliwość rozmowy z osobą pierwszego kontaktu przez 4 dni w tygodniu oraz pomoc psychologiczną. Oprócz tego Klub oferuje możliwość udziału w spotkaniach grupy edukacyjnej, grupy samopomocowej dla osób współzależnionych Al.Anon oraz grupy samopomocowej AA/anonimowych alkoholików. Każda z tych grup spotyka się raz w tygodniu. Placówka wydawania posiłków Przygotowanie i wydanie ciepłych posiłków zgodnie z ustaleniami i decyzjami administracyjnymi.	Sianowo 4, 83-328 Sianowo ul. Jeziorna 8, 83-300 Kartuzy ul. Gdańska 1, 83-300 Kartuzy
--	--	---	---

		Centrum Wsparcia Społecznego W ramach GOPS funkcjonuje także Centrum Wsparcia Społecznego, gdzie działa świetlica, Klub Integracji Społecznej. Tutaj też świadczona jest praca socjalna oraz poradnictwo specjalistyczne, schronienie, usługi opiekuńcze bądź specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi jak również skierowanie do domów pomocy społecznej, pomoc sąsiedzka, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa itp. W ramach CWS funkcjonuje: Klub Integracji Społecznej 40 miejsc Oferta Klubu kierowana jest do osób nieaktywnych zawodowo. Zadania obejmują: • realizację zadań wynikających z ustawy o zatrudnieniu socjalnym, w szczególności zawieranie i realizacja kontraktu socjalnego z uczestnikami klubu integracji społecznej; • usługi realizowane w klubach integracji społecznej, w tym trening pracy; • bieżącą współpracę i kierowanie do Centrów Integracji Społecznej; • realizację Programów Aktywizacja i Integracja; • bieżącą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy; • współpracę z przedsiębiorstwami społecznymi w zakresie reintegracji społeczno- zawodowej; • organizowanie i realizację prac społecznie użytecznych; • upowszechnianie wiedzy z zakresu ekonomii społecznej, rozwoju ekonomii społecznej w gminie Kartuzy oraz przygotowywanie do zakładania i pracy w podmiotach ekonomii społecznej w tym w spółdzielniach socjalnych; wsparcie psychologiczne.	ul. Gdańska 15, 83-300 Kartuzy ul. Gdańska 15, 83-300 Kartuzy
--	--	---	---

		Świetlica - placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w formie opiekuńczej 25 miejsc Głównym celem pracy realizowanej w placówce jest stwarzanie prawidłowych warunków rozwoju oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży a także zapewnienie pomocy specjalistycznej oraz wsparcie rodzin w ewentualnych problemach wychowawczych. Świetlica realizuje następujące zadania: • pomoc w nauce; • organizację czasu wolnego poprzez prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych; • organizację zabaw i zajęć sportowych; • stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań; • kształtowanie postaw prospołecznych; • zajęcia zgodnie z ustalonymi indywidualnymi planami pracy z dzieckiem; • wsparcie psychologiczne. Klub Wolontariatu Warto Oferta Klubu jest kierowana do osób chcących skorzystać z możliwości spędzania czasu wolnego, rozwinięcia zainteresowań, zdobycia nowych doświadczeń. Klub zapewnia możliwość bezinteresownej pracy na rzecz potrzebujących, zachęcenie do aktywności. Wolontariat to również dostarczanie młodzieży propozycji alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	ul. Gdańska 15, 83-300 Kartuzy ul. dr. Aleksandra Majkowskiego 3, 83-300 Kartuzy
Powiat Kartuski	• Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego • Osoby z niepełnosprawnością	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach Podstawowym celem działalności PCPR jest udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: dzieciom, rodzinom, osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnościami; a także zabezpieczenie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności	ul. Mściwoja II 20, 83-300 Kartuzy

		zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.	
		Centrum Interwencji Kryzysowej • poradnictwo specjalistyczne • pomoc psychologiczna • pomoc terapeutyczna • pomoc prawna dla osób doznających przemocy domowej oraz osób będących w kryzysie, • pomoc interwencyjną, • konsultacje i terapia krótkoterminowa dla osób uzależnionych od środków psychotropowych i ich rodzin, • konsultacje i terapia krótkoterminowa dla osób uzależnionych behawioralnie.	ul. Gdańska 12, 83-300 Kartuzy
Powiat Kartuski	• Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna Poradnia udziela dzieciom (od momentu urodzenia) i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Orzeka wstępną diagnozę problemu, wskazuje potrzebę opieki psychiatrycznej, wykonuje diagnozy psychologiczne na potrzeby lekarza psychiatry dziecięcego oraz szkół i placówek w celu zorganizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	ul. Kolejowa 17, 83-300 Kartuzy
Gmina Kartuzy	• Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Środowiskowy Dom Samopomocy w Kartuzach 25 miejsc Zadania m.in: • pomoc psychologa • integracja ze środowiskiem lokalnym • trening funkcjonowania w życiu codziennym • rehabilitacja ruchowa • stymulacja osobistego rozwoju • trening umiejętności interpersonalnych i	ul. Gdańska 1, 83-300 Kartuzy

		rozwiązywania problemów • trening spędzania wolnego czasu	
Stowarzyszenie Opiekuńczo-Resocjalizacyjne „Prometeusz” w Gdańsku	Osoby w kryzysie bezdomności	Schronisko z usługami opiekuńczymi dla kobiet • 3 miejsca • Placówka całodobowa	ul. Nowiny 80 80-139 Gdańsk
		Schronisko dla bezdomnych kobiet • 1 miejsce • Placówka całodobowa	ul. Zakopiańska 40, 80-139 Gdańsk
Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach	• Osoby z niepełnosprawnością • Osoby bezrobotne i poszukujące pracy	Działania obejmują: • udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe; • organizowanie i finansowanie szkoleń osobom bezrobotnym i poszukującym pracy; • opracowywanie i realizowanie indywidualnych planów działania; • udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe; • rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy; • przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia	ul. Mściwoja II 4, 83-300 Kartuzy
Powiat Kartuski	• Seniorzy • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Dom Pomocy Społecznej w Kobysewie • 80 miejsc • Placówka całodobowa	ul. Polna 3, 83-304 Kobysewo
		Dom Pomocy Społecznej w Stężycy (gmina Stężycza) • 36 miejsc • Placówka całodobowa	ul. Damroki 1A, 83-322 Stężycza
		Dom Pomocy Społecznej w Łosienicach (gmina Stężycza) • 33 miejsca • Placówka całodobowa	Nowe Łosienice 39, 83-323 Kamienica Szlachecka

Prywatny Dom Seniora Aloes	• Seniorzy • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Prywatny Dom Seniora Aloes • 44 miejsca • Placówka całodobowa	ul. Kartuska 18, 83-300 Łapalice
Gmina Przodkowo	• Seniorzy • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Środowiskowy Dom Samopomocy Zadania m.in.: • pomoc psychologa i pracownika socjalnego • integracja ze środowiskiem lokalnym • trening funkcjonowania w życiu codziennym • rehabilitacja ruchowa • stymulacja osobistego rozwoju • trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów • terapia zajęciowej różnego typu • trening spędzania wolnego czasu	ul. Polna 8, 83-304 Kobysewo
Powiat Kartuski	• Seniorzy • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie Zadania m.in.: • terapia zajęciowa w pracowniach • trening dbałości o wygląd zewnętrzny, • trening nauki higieny, • trening kulinarny, • trening umiejętności praktycznych, • trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, • trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, • trening umiejętności spędzania czasu wolnego, • poradnictwo psychologiczne i psychiatryczne, • pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,	ul. Smołdzińska 8, 83-304 Kobysewo
Gmina Chmielno	• Seniorzy • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Środowiskowy Dom Samopomocy w Chmielnie Działania obejmują m.in.: • zapobieganie izolacji, wykluczenia poza nawias społeczności osób z niepełnosprawnością i chorych psychicznie	ul. Bernarda Grzędzickiego 2, 83-333 Chmielno

		• przywrócenie jednostce jak największej sprawności psychofizycznej • kształtowanie samodzielności, rozumianej jako zdolności do samoobsługi i wykonywania • prostych czynności dnia codziennego • odciążenie rodzin, które borykają się z ogromnym ciężarem zapewnienia opieki osobie z niepełnosprawnością, wsparcie w zakresie zapewnienia uczestnikom psychiatrycznej opieki zdrowotnej; • integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym • wzmocnienie więzi rodziny przez zaangażowanie rodzin	
Gmina Chmielno	• Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie W warsztacie jest 6 pracowni takich jak: • pracownia technik różnych, • pracownia gospodarstwa domowego • pracownia komputerowa • pracownia techniczna i witrażu • pracownia stolarska • pracownia rękodzieła artystycznego.	ul. Gryfa Pomorskiego 1, 83-333 Chmielno
Gmina Somonino	• Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie W warsztacie jest 8 pracowni takich jak: • pracownia gastronomiczna, • ceramiki artystycznej, • witrażu, tkacko – florystyczna, • stolarsko – wikliniarska, • pracownia plastyczno – artystyczna, • pracownia biżuterii artystycznej • pracownia rzemiosła regionalnego.	ul. Osiedlowa 17, 83-314 Somonino
Fundacja Perspektywa w Zaworach	• Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia	Warsztat Terapii Zajęciowej w Pępowie	Natura Park 8, 83-330 Pępowo

	psychicznego	W warsztacie jest 5 pracowni takich jak pracownia: • krawiecka, • komunikacji • umiejętności społecznych, • pracownia artystyczna i rzemiosł różnych • tkacko - florystyczna.	
Fundacja Słoneczne Wzgórze w Stężycy	• Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy W warsztacie jest 5 pracowni takich jak: • pracownia artystyczna, • pracownia drewna, • pracownia ogrodniczo-hodowlana, • gospodarstwa domowego • pracownia technik różnych. Fundacja prowadzi także specjalistyczne usługi opiekuńcze, wielobranżową spółdzielnię socjalną	ul. Kartuska 73A, 83-322 Stężycza
Gmina Somonino	• Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego • Osoby w kryzysie bezdomności • Osoby długotrwale bezrobotne, poszukujące pracy	Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach Zadania realizowane są poprzez: • reintegrację zawodową polegającą na odbudowaniu i podtrzymaniu u osoby uczestniczącej w zajęciach w CIS zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, • reintegrację społeczną prowadzącą do wypracowania u osoby uczestniczącej w zajęciach w CIS umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, • program zatrudnienia wspieranego, czyli pomoc w podjęciu pracy przez uczestników CIS u pracodawcy, w Centrum Integracji Społecznej lub pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej	ul, Droga Kaszubska 9, 83-311 Ostrzyce

Gmina Chmielno		Centrum Integracji Społecznej w Garczu Zadania realizowane są poprzez: • reintegrację zawodową polegającą na odbudowaniu i podtrzymaniu u osoby uczestniczącej w zajęciach w CIS zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, • reintegrację społeczną prowadzącą do wypracowania u osoby uczestniczącej w zajęciach w CIS umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, • program zatrudnienia wspieranego, czyli pomoc w podjęciu pracy przez uczestników CIS u pracodawcy, w Centrum Integracji Społecznej lub pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej • prowadzone są warsztaty z doradztwa i szkolenia zawodowego. Zapewniamy również warsztaty z psychologiem, doradcą zawodowym, trenerem umiejętności psychospołecznych oraz pracownikiem socjalnym.	ul. Kartuska 25, 83-333 Garcz
Spółdzielnia Socjalna Kaszubska Ostoja w Kartuzach	• Osoby w kryzysie bezdomności	Schronisko dla mężczyzn dla osób z usługami opiekuńczymi z miejscami dla mężczyzn bez usług opiekuńczych 7 miejsc dla osób z niepełnosprawnościami 5 miejsc	ul. Ks, Henryka Ormińskiego 1 83-300 Kosy
		Noclegownia Czynna jest cały rok w okresie 01.10.2023 - 31.03.2024 od 18:00 do 8:00, 01.04.2024 - 30.09.2024 od 19:00 do 7:00.	ul. ks. Henryka Ormińskiego 1 83-300 Kosy
		Ogrzewalnia 8 miejsc Czynna jest cały rok	ul. ks. Henryka Ormińskiego 1 83-300 Kosy

Spółdzielnia Socjalna Pozytywka w Kartuzach	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby z niepełnosprawnością	Niepubliczny Punkt Przedszkolny Pozytywka Zajęcia edukacyjne i rozwojowe, korepetycje Organizacja letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży Catering Organizacja staży i praktyk w celu aktywizacji społeczno-zawodowej Celem działalności jest też przywrócenie na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób o niskiej zatrudnialności oraz umożliwienie aktywizacji zawodowej.	ul. Majkowskiego 3, 83-300 Kartuzy
Spółdzielnia Socjalna LARY- BAR w Kartuzach	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny	Catering Organizacja staży i praktyk w celu aktywizacji społeczno-zawodowej Celem działalności jest też przywrócenie na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób o niskiej zatrudnialności oraz umożliwienie aktywizacji zawodowej. W ramach działalności funkcjonuje: • organizacja staży i praktyk w celu aktywizacji społeczno-zawodowej • catering do miejsc zamieszkania	ul. Mściwoja II 28A, 83-300 Kartuzy
Gminne przedszkola, szkoły, żłobki	• Dzieci i młodzież • Rodziny	• 18 szkół podstawowych • 3 żłobki • 15 przedszkoli • 15 szkół ponadpodstawowych	Gmina Kartuzy
Powiat Kartuski	• Dzieci i młodzież	Zespół Kształcenia i Wychowania Specjalnego Placówka oświatowa szkolnictwa specjalnego w skład której wchodzi: • Szkoła Branżowa I Stopnia Specjalna dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, • Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną,	ul. 3 Maja 34, 83-300 Kartuzy

		- Szkoła Podstawowa zorganizowana w Szpitalu Specjalistycznym w Kościerzynie na Oddziale Rehabilitacji Dziecięcej; - Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym	
Powiat Kartuski	Dzieci i młodzież	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy W skład ośrodka wchodzi: - Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka - Zespoły Rewalidacyjno – Wychowawcze - Przedszkole Specjalne - Szkoła Podstawowa Nr 2 - Szkoła Specjalna Przysposabiająca do pracy - grupa wychowawcza	ul. Gdyńska 7A, 83-330 Żukowo
Powiat Kartuski	- Seniorzy - Rodziny - Osoby z niepełnosprawnością - Osoby w kryzysie bezdomności	Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej - nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatnie poradnictwo obywatelskie, także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość - możliwość tłumacz języka migowego	ul. 3 Maja 2/15, 83-300 Kartuzy
Gmina Kartuzy	- Seniorzy - Dzieci i młodzież - Rodziny	Muzeum Kaszubskie	ul. Kościarska 1, 83-300 Kartuzy
		Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna	ul. Dworzec 4, 83-300 Kartuzy
		Kartuskie Centrum Kultury	ul. Klasztorna 1, 83-300 Kartuzy
		Ich działania realizowane są poprzez pozyskiwanie, organizowanie, przechowywanie oraz udostępnianie danych wytworów i informacji kulturowych zgodnie ze statutem danej jednostki. Ponadto w cele statutowe wchodzi zadania związane z propagowaniem historii i tradycji miasta, motywowaniem i zapraszaniem mieszkańców do inicjowania i rozwiązywania problemów społecznych, uczestniczenia z życiem społecznym, kulturalnym miasta	
Powiat Kartuski	Seniorzy	Uniwersytet Trzeciego Wieku Skierowany jest do osób po 50 roku życia i starszych, które pragną kontynuować naukę, rozwijać	ul. Klasztorna 1, 83-300 Kartuzy

		zainteresowania, oraz aktywnie uczestniczyć z życiu kulturalnym i społecznym	
Kartuskie Centrum CARITAS w Kartuzach	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie bezdomności • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zadania obejmują m.in.: • Dom Nadziei – hospicjum stacjonarne • hospicjum domowe • opieka wytchnieniowa • zbiórki żywności dla najbardziej potrzebujących • organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży • akcje społeczne dla mieszkańców	os. Wybickiego 34, 83-300 Kartuzy
Fundacja Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Uśmiech Dziecka w Szklanej	• Dzieci i młodzież • Rodziny	Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy w Szklanej Celem jest min. pomoc dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodzinom, wspomaganie placówek oświatowych dla niepełnosprawnych, działania na rzecz ochrony i promocji zdrowia.	Szklana 1, 83-334 Szklana
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kartuzach	• Seniorzy • Osoby z niepełnosprawnością	Celem jest min. poprawa warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia z życiu społecznym, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi; organizowania życia kulturalnego i artystycznego emerytów, rencistów. inwalidów; reprezentowania ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowe oraz popularyzowania ich problemów wśród społeczeństwa.	ul. gen. Józefa Hallera 1 83-300 Kartuzy
Towarzystwo Miłośników Kartuz w Kartuzach	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny	Cele statutowe obejmują: propagowanie historii i tradycji miasta, pozyskiwanie mieszkańców do inicjowania i rozwiązywania problemów społecznych, uczestniczenia z życiu społecznym, kulturalnych i gospodarczych miasta, ochrona naturalnego środowiska miasta oraz jego zabytków, popularyzacja wiedzy o przeszłości miasta, obliczu współczesnym i perspektywach rozwoju, pielęgnację tradycji i dążność do przywrócenia miastu jego czystego i pięknego wyglądu, inspirowanie mieszkańców do organizowania,	ul. gen. Józefa Hallera 1 83-300 Kartuzy

		rozwijania różnych form kulturalnego wypoczynku poprzez imprezy artystyczne, rajdy piesze starymi szlakami	
Polski Związek Niewidomych w Kartuzach	• Osoby z niepełnosprawnością	Cele obejmują m.in. prowadzenie oraz współdziałanie w prowadzeniu rehabilitacji z podstawowej, leczniczej, społecznej i zawodowej niewidomych poprzez organizowanie różnych form rehabilitacji; prowadzenie poradnictwa z zakresu rehabilitacji, zatrudnienia, form kształcenia, uprawnień, rozwiązywanie problemów społeczno-bytowych; organizowanie oraz współdziałanie w organizowaniu różnych form działalności kulturalnej i artystycznej osób niewidomych, a także sportu turystyki i rekreacji; działanie na rzecz zatrudnienia niewidomych, pomoc w organizowaniu się zawodowych środowisk niewidomych, organizowanie różnych form kształcenia i szkolenia zawodowego;	ul. gen. Józefa Hallera 1 83-300 Kartuzy
Stowarzyszenie na Rzecz Kultury, Aktywizacji, Rehabilitacji, Terapii i Autonomii Karta w Kartuzach	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie bezdomności • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Cele obejmują m.in. pomoc społeczną i działania wspomagające osoby z niepełnosprawnościami, przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, działalność kulturalna, motywowanie mieszkańców do inicjowania i rozwiązywania problemów społecznych, uczestniczenia z życiem społecznym, kulturalnych i gospodarczych miasta	ul. Gdańska 1 83-300 Kartuzy
Stowarzyszenie „Razem Jesteśmy” w Sianowie	• Osoby z niepełnosprawnością	Cele obejmują m.in. wspieranie działań osób niepełnosprawnych, starszych, chorych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, promocja ich inicjatyw, aktywizacja, rehabilitacja zawodowa i społeczna, zwiększenie integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, wspieranie działalności ośrodka geriatrycznego w Sianowie, rozwój osobisty członków stowarzyszenia, udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym, chorym, starszym, edukacja społeczna oparta na zasadach integracji	Sianowo 4 83-328 Sianowo

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej Spoekon w Kartuzach	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie bezdomności • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Cele obejmują m.in. przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu; działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; ochrona i promocja zdrowia; działalność na rzecz osób niepełnosprawnych; promocja zatrudnienia i aktywizacja osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy; działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym przedsiębiorczości; prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki środowiskowej; wspieranie instytucji, organizacji i osób działających na rzecz jednostek, rodzin i środowisk zagrożonych patologią społeczną, starością i niepełnosprawnością; przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym Oferta obejmuje też organizację staży i praktyk w celu aktywizacji społeczno-zawodowej	ul. Gdańska 15, 83-300 Kartuzy
Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Słoneczne Wzgórze w Stężycy	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie bezdomności • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Cele obejmują m.in. przywrócenie na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób o niskiej zatrudnialności oraz umożliwienie aktywizacji zawodowej. Ponadto oferta obejmuje catering i obsługę gastronomiczną, warsztaty edukacyjne i artystyczne, obsługę szkoleń i wizyt studyjnych, produkcję wyrobów rękodzieła artystycznego hand – made. Oferta obejmuje też organizację staży i praktyk w celu aktywizacji społeczno-zawodowej	ul. Kartuska 73A 83-322 Stężycy

Instytucje ochrony zdrowia- przychodnie, szpitale, poradnia zdrowia psychicznego	• Seniorzy • Dzieci i młodzież • Rodziny • Osoby z niepełnosprawnością • Osoby w kryzysie bezdomności • Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Poradnia Zdrowia Psychicznego oraz Poradnia Leczenia Uzależnień prowadzonej przez NZOZ Centrum Medyczne „Kaszuby” Poradnia oferuje 3 specjalistów psychiatrii, psychoterapeutę, psychologa oraz terapeutę uzależnień którzy udzielają osobom będącym w kryzysie nieodpłatne konsultacje w ramach umowy z NFZ	ul. Dworcowa 2, 83-300 Kartuzy ul. Mściwoja II 9, 83-300 Kartuzy
		Zakład Opiekuńczo - Lecznicy Psychiatryczny w Dzierżążnie Zakład przyjmuje pacjentów, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych świadczeń psychiatrycznych, pielęgnacji i rehabilitacji, a nie wymagają leczenia w szpitalu psychiatrycznym.	ul. Szpitalna 36, 83-332 Dzierżążno
		Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży	ul. Szpitalna 36, 83-332 Dzierżążno
		Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży	ul. Gdańska 16a 83-304 Przodkowo
		Medica Park Centrum Medyczne Placówka posiada w swojej ofercie specjalistów w wielu dziedzinach medycznych; dysponuje w swoich kadrach lekarzem specjalistą psychiatrii. W ramach wizyty można skorzystać zarówno z konsultacji psychiatrycznej jak i z diagnostyki oraz leczenia.	ul. Gdańska 14, 83-300 Kartuzy
		Centrum Medyczne Św. Łukasza Sp. Placówka posiada w swojej ofercie specjalistów w wielu dziedzinach medycznych	ul. Długa 36C, 83-307 Kiełpino
		Szpital Powiatowy im. dr Aleksandra Majkowskiego	ul. Floriana Ceynowy 7, 83-300 Kartuzy

III. Planowane cele i działania

Zrealizowanie założeń planu deinstytucjonalizacji Gminy Kartuzy wymaga wyznaczenia szczegółowych celów i działań w poszczególnych obszarach problemowych. Zgodnie ze strategią rozwoju usług społecznych do roku 2030 przyjętej Uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 roku wyznacza się następujące cele:

Cel ogólny 1. Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością

Cele szczegółowe	Zadania
Wdrożenie systemu koordynacji i standaryzacji usług społecznych zapobiegających bezdomności przez:	- wypracowanie i wdrożenie działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie mieszkalnictwa pozwalających kontrolować zadłużenie; - zintensyfikowanie współpracy międzysektorowej w zakresie kompleksowej pomocy osobom w kryzysie bezdomności; - praca socjalna z osobami z osobami usamodzielniającymi się; - przewodzenie analizy oraz monitorowanie zjawiska bezdomności i sposobów rozwiązywania tego problemu.
Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej przez:	- rozwój mieszkalnictwa wspomagane, w tym również uregulowanie ustawowe, wraz z koszykiem usług dla osób w kryzysie bezdomności; - zmiany w planowaniu i gospodarowaniu mieszkaniowym zasobem gminy uwzględniające perspektywę tworzenia mieszkań wspomaganych, w tym z wykorzystaniem pustostanów; - opracowanie i wdrożenie rozwiązań mieszkaniowych dla osób zagrożonych bezdomnością oraz wychodzących z kryzysu bezdomności, wymagających wsparcia w utrzymaniu mieszkania, - podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr udzielających wsparcia osobom w kryzysie bezdomności, zwłaszcza wsparcia świadczonego w mieszkaniach; - przekształcanie dotychczasowych placówek dla osób w kryzysie bezdomności w zespolone mieszkania wspomagane lub w placówki o charakterze interwencyjnym.
Wsparcie osób doświadczających bezdomności przez:	zapewnienie osobom w kryzysie bezdomności partycypacji w budowaniu i rozwoju systemu wsparcia oraz w usamodzielnianiu przez powoływanie formalnych lub nieformalnych grup/organów o charakterze konsultacyjno-doradczym, w skład których wchodziłoby, oprócz przedstawicieli samorządu lokalnego, przedstawiciele usługodawców niepublicznych, instytucji spoza sektora pomocy społecznej oraz osoby doświadczające bezdomności (obecnie lub w przeszłości).

Cel ogólny 2. Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Cel szczegółowy	Zadania
Wdrożenie systemu koordynacji oraz standaryzacji usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez:	• koordynację, przez jednostkę samorządu terytorialnego, wsparcia w formie usług społecznych dla rodzin i osób sprawujących funkcję opiekuna osób z niepełnosprawnościami; • opracowanie standardów i katalogów usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Rozwój zintegrowanych usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym przez:	• zwiększenie poziomu realizacji usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; • zabezpieczenie potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach infrastruktury jednostki samorządu terytorialnego lub w ramach porozumienia zawartego z inną jednostką samorządu terytorialnego; • tworzenie koszyków usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; • wzmocnienie ścieżek wsparcia osób w kryzysie psychicznym w ramach istniejącego systemu reintegracji społeczno-zawodowej; • rozwój mieszkań wspomaganych z koszykiem usług dostosowanym do potrzeb osoby z zaburzeniami psychicznymi; • rozwój podmiotów ekonomii społecznej, a w szczególności przedsiębiorstw społecznych wykonujących zadania na rzecz reintegracji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi; • rozwój usług społecznych wspierających rodziny z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi.
Zmiana sposobu funkcjonowania stacjonarnej instytucji opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez:	• wykonanie audytu instytucji opieki długoterminowej – domy pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi i w zakresie wskazań do pobytu w tej formie osób w nich przebywających, z uwzględnieniem możliwości ich powrotu do społeczności lokalnej; • przeprowadzenie cyklicznego sprawdzenia możliwości usamodzielnienia osoby korzystającej z usług instytucji, a w przypadku stwierdzenia możliwości powrotu do środowiska, podjęcie działań w tym zakresie; • tworzenie i realizację indywidualnych planów usamodzielnienia uwzględniających aktywizację społeczną i zawodową osób opuszczających placówki całodobowe;

Cel ogólny 3. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Cel szczegółowy	Zadania
Wdrożenie systemu koordynacji oraz standaryzacji usług społecznych przez:	• promocję i upowszechnienie wśród jednostek samorządu terytorialnego funkcji koordynatora usług społecznych w celu właściwej realizacji potrzeb osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; • promocję tworzenia Centrum Wsparcia Społecznego jako instytucji koordynującej usługi; • diagnozowanie bieżących potrzeb oraz analizy w zakresie przyrostu udziału osób wymagających wsparcia na terenie gminy oraz ocena, w jaki sposób może to wpłynąć na zwiększenie/zmniejszenie zapotrzebowania na usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej.
Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu przez:	• koordynacja wsparcia w formie usług społecznych dla rodzin i osób sprawujących funkcję opiekuna osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; • wsparcie szkoleniowe, psychologiczne, transportowe, wytnieniowe i technologiczne dla rodzin i opiekunów nieformalnych; • działania w obszarze popularyzowania i upowszechniania aktywności zawodowej wśród osób pełniących opiekę nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym elastyczne formy pracy, praca zdalna, teleopieka.
Rozwój środowiskowych form wsparcia w postaci usług społecznych przez:	• rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem wystandaryzowanych usług opiekuńczych, ośrodków wsparcia dziennego, gospodarstw opiekuńczych, rodzinnych domów pomocy; • rozwój usług sąsiedzkich realizowanych np. przez opracowanie programu przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz działania promujące wolontariat; • rozwój mieszkań wspomaganych z koszykiem usług społecznych; • wykorzystanie lokalnych zasobów, przez angażowanie w realizację usług społecznych podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych i organizacji pozarządowych, a także rozwijanie potencjału tych podmiotów do realizacji usług społecznych.
Trwały system finansowania opieki długoterminowej w obszarze usług społecznych:	• dokonanie szczegółowych analiz dotyczących finansowania opieki długoterminowej w obszarze usług społecznych; • opracowanie modelu stałego finansowania usług społecznych zapewniającego możliwość korzystania ze wsparcia dla wszystkich osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; • wprowadzenie stabilnego i trwałego rozwiązania finansującego koszty usług społecznych dla osób

	potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
Wsparcie i rozwój kadr świadczących usługi społeczne przez:	• udział w szkoleniach, w tym specjalistycznych, w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji osób wykonujących zawód: opiekunka środowiskowa, opiekun osoby starszej, asystent osoby niepełnosprawnej;

Cel ogólny 4. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności

Cel szczegółowy	Zadanie
Wdrożenie systemu koordynacji oraz standaryzacji usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami przez:	• koordynację, przez jednostkę samorządu terytorialnego, wsparcia w formie usług społecznych dla rodzin i osób sprawujących funkcję opiekuna osób z niepełnosprawnościami; • opracowanie standardów i katalogów usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; • prowadzenie badań i analiz w obszarze ilości, jakości i skuteczności realizowanych usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; • diagnozowanie bieżących potrzeb oraz analizy w zakresie przyrostu udziału osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy oraz ocena, w jaki sposób może to wpłynąć na zwiększenie/zmniejszenie zapotrzebowania na usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej.
Wsparcie rodziny realizującej opiekę nad osobą z niepełnosprawnościami, w tym wsparcie w postaci realizacji usług przez:	• kompleksowe działania na rzecz wsparcia rodzin, w tym rodzin zastępczych, które sprawują opiekę nad dziećmi z niepełnosprawnościami; • działania w obszarze popularyzowania i upowszechniania aktywności zawodowej wśród opiekunów rodzinnych osób z niepełnosprawnościami, • wsparcie szkoleniowe, odciążeniowe, specjalistyczne, psychologiczne, transportowe, • wsparcie wytechnieniowe i technologiczne opiekunów rodzinnych; • tworzenie koszyków usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; • organizację działań samopomocowych; • upowszechnianie i wdrażanie kręgów wsparcia; • wprowadzenie systemowej usługi asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami; • rozwijanie potencjału do realizacji zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne, oraz zwiększanie udziału tych podmiotów w realizacji usług zlecanych przez samorząd.

Wdrożenie systemowej usługi mieszkalnictwa wspomagane przez:	• rozwój mieszkań wspomaganych z koszykiem usług; • upowszechnianie i rozwój centrów opiekuńczo-mieszkalnych.
Wdrożenie idei niezależnego życia dla osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących w społeczności lokalnej oraz mieszkańców domów pomocy społecznej przez:	• wykonanie audytu instytucji opieki długoterminowej – domy pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie wskazań do pobytu w tej formie osób w nich przebywających, z uwzględnieniem możliwości ich powrotu do społeczności lokalnej; • przeprowadzenie cyklicznego sprawdzenia możliwości usamodzielnienia osoby korzystającej z usług instytucji, a w przypadku stwierdzenia możliwości powrotu do środowiska, podjęcie działań w tym zakresie; • tworzenie i realizację indywidualnych planów usamodzielnienia uwzględniających aktywizację społeczną i zawodową osób opuszczających placówki całodobowe; • rozwój mieszkań wspomaganych z koszykiem usług; • rozwój miejsc i form potencjalnego zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami; • opracowanie, upowszechnianie i wdrażanie ścieżki reintegracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami; • wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, a w szczególności przedsiębiorstw społecznych, w reintegracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami; • działania profilaktyczne w celu zapobiegania kierowania osób z niepełnosprawnościami do instytucji całodobowego pobytu; • wdrożenie instrumentów wsparcia dostosowanych w swojej formie i nasileniu do danej osoby; • wprowadzenie modelu wspieranego podejmowania decyzji; • rozwój działań środowiskowych w zakresie wsparcia wdrożenia wspieranego podejmowania decyzji; • prowadzenie działań na rzecz powstawania kręgów wsparcia w celu zapewnienia pełnego włączenia osób z niepełnosprawnościami w społeczność lokalną.

Cel ogólny 5: Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci

Cel szczegółowy	Działanie
Rozwój usług profilaktycznych i bezpośrednich usług środowiskowych wspierających dzieci i rodzinę przez:	• skoordynowanie i uspołojnienie współpracy multiprofesjonalnej z rodziną i na jej rzecz w celu wzmacniania zasobów wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwiających samodzielne zaspokajanie potrzeb rozwojowych dziecka. Wdrożenie rozwiązań zwiększających partycypację rodziny;

	• wdrożenie rozwiązań zwiększających partycypację dziecka zagrożonego rozdzieleniem z rodziną lub rozdzielonego z nią w podejmowaniu decyzji, które go dotyczą, uwzględniając jego stopień dojrzałości; • wprowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, ukierunkowanych na wzmacnianie więzi rodzinnych, zwiększenie poziomu wiedzy i poprawę kompetencji rodziców związanych z zaspokajaniem potrzeb dzieci, w tym ochronę ich praw oraz wsparcie psychologiczne; • wsparcie dla dzieci z niepełnosprawnością oraz dzieci o zaburzonym rozwoju i zagrożonych niepełnosprawnością; • zwiększenie liczebności i wzmocnienie kompetencji kadr systemu wsparcia rodziny; • wsparcie rodzin w leczeniu choroby alkoholowej i innych uzależnień.
--	---

IV. Źródła finansowania

Ramy finansowe, wskazane w obowiązujących regulacjach prawnych, nie zostały precyzyjnie zdefiniowane, mimo że są obligatoryjne do uwzględnienia w niniejszym planie deinstytucjonalizacji. Nie ma bowiem konkretnych wytycznych, na jakim poziomie szczegółowości ten element powinien zostać skonstruowany. Definicji i objaśnień dotyczących stosowania ram finansowych w tym zakresie nie zawierają również inne akty prawne dotyczące pomocy społecznej czy planowania strategicznego na poziomie gminnym.

Można więc zakładać, iż obowiązek określenia ram finansowania wskazuje na konieczność zapewnienia środków na realizację działań zaplanowanych w niniejszym planie. Należy zwrócić uwagę na fakt, że działania określone w niniejszym dokumencie będą realizowane przez różne instytucje i organizacje, dysponujące własnymi środkami budżetowymi, ujętymi w poszczególnych planach finansowych. Sam plan deinstytucjonalizacji Gminy Kartuszy z jego szerokim spektrum działania nie posiada wyodrębnionego budżetu. Oczywistym wydaje się, iż wydatki związane z realizacją działań nie mogą przekroczyć kwot określonych w corocznych uchwałach budżetowych. Zadania gminy finansowane są z jej dochodów, w skład których wchodzi przede wszystkim środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej oraz dochody własne.

Należy założyć, iż w znacznym stopniu finansowanie uwzględnionych celów i działań w niniejszym planie zostanie oparte m.in. na środkach Funduszu Solidarnościowego, wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz środkach unijnych (np. FEP, ZIT).

V. System monitorowania i ewaluacji

Monitorowanie wdrażania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Kartuzy 2024-2029 odbywać się będzie w sposób zapewniający uzyskiwanie systematycznych informacji o poziomie realizacji planowanych działań. Informacje obejmą również elementy wpływające na koszty realizacji Planu, z uwzględnieniem źródeł finansowania. Monitoring powinien polegać na systematycznym przeglądzie działań związanych z realizacją Planu oraz przygotowywania corocznego sprawozdania z postępów. W tym celu Gmina Kartuzy powoła gminnego koordynatora Planu. Działania będą realizowane w sposób spójny i skoordynowany z działaniami w zakresie monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kartuzy, tak aby zapewnić spójność zarządzania w oparciu o obydwa dokumenty. W szczególności sprawozdania z realizacji Planu będą przygotowywane w terminach przewidzianych do przedstawienia corocznych wyników monitorowania Strategii – do 30 kwietnia każdego roku.

W oparciu o wyniki Monitoringu koordynator będzie przedstawiał rekomendację co do konieczności dokonywania zmiany Planu. Celem ewaluacji jest dostarczenie nie tylko bieżących informacji na temat stanu realizacji Planu DI, lecz przede wszystkim ocena rzeczywistych efektów podejmowanych działań. Badania ewaluacyjne prowadzone będą w trakcie ich realizacji oraz po ich zakończeniu. Działania ewaluacyjne będą mieć charakter ustawiczny, a więc będą realizowane przez cały okres wdrażania dokumentu.